

KRIZNI STOŽER MINISTARSTVA ZDRAVSTVA, RADA I SOCIJALNE SKRBI/ZAŠTITE

Broj: 06-02-33-301-156-1/20

Mostar, 29.10.2020. godine

**Revidirane preporuke za testiranje na SARS-CoV-2, postupak s
kontaktima, završetku izolacije i samoizolacije**

Postupak s bliskim kontaktima oboljelog od COVID-19

S ciljem smanjenja širenja infekcije potrebno je sve bliske kontakte oboljelog staviti pod zdravstveni nadzor (u daljnjem tekstu: samoizolacija). Bliske kontakte **nije potrebno testirati na početku samoizolacije osim ako razviju simptome bolesti.**

Bliski kontakti podliježu samoizolaciji u trajanju od 10 dana od zadnjeg bliskog kontakta sa zaraznom osobom.

Početak 10-dnevne samoizolacije i iznimke u testiranju

Iznimno, na početku samoizolacije, treba testirati bliske kontakte oboljelih od COVID-19 ako su identificirani kao bliski kontakti tri ili više dana od izlaganja bolesniku i u međuvremenu ostvarivali kontakt s vulnerabilnim skupinama.

Završetak 10-dnevne samoizolacije i testiranje

Po završetku 10-dnevne samoizolacije, nije potrebno testirati osobe ako ne razviju simptome.

Ako osoba u samoizolaciji razvije simptome kompatibilne s COVID-19

Ako osobe u samoizolaciji razviju simptome bolesti kompatibilne s COVID-19, treba ih testirati na SARS-CoV-2 i ako su pozitivni, postupati dalje kao s novooboljelim osobama.

Pod bliskim kontaktima koji podliježu zdravstvenom nadzoru u samoizolaciji su definirane:

- Osobe koje dijele kućanstvo s bolesnikom,
- Izravan tjelesni kontakt s oboljelim od COVID-19 (npr. rukovanje),
- Nezaštićen izravan kontakt s infektivnim izlučevinama oboljelog od COVID-19 (dodirivanje korištenih maramica golom rukom ili npr. ako se bolesnik iskašlje u osobu),

- Kontakt licem u lice s COVID-19 bolesnikom na udaljenosti manjoj od dva metra u trajanju duljem od 15 minuta bez korištenja zaštitne maske,
- Boravak u zatvorenom prostoru (npr. učionica, soba za sastanke, čekaonica u zdravstvenoj ustanovi itd.) s COVID-19 bolesnikom na udaljenosti manjoj od dva metra u trajanju duljem od 15 minuta bez korištenja zaštitne maske,
- Zdravstveni radnik ili druga osoba koja pruža izravnu njegu oboljelom od COVID-19 ili laboratorijsko osoblje koje rukuje s uzorcima oboljelog bez korištenja preporučene osobne zaštitne opreme ili ako je došlo do propusta u korištenju zaštitne opreme,
- Kontakt u avionu ili drugom prijevoznom sredstvu s bolesnikom dva mjesta ispred, iza, ili sa strane, suputnici, osoblje koje je posluživalo u dijelu aviona u kojem sjedi bolesnik. Ako težina kliničke slike ili kretanje bolesnika upućuje na izloženost većeg broja putnika, bliskim kontaktima se mogu smatrati putnici cijelog odjeljka ili cijelog prijevoznog sredstva.

Prioritetne skupine za testiranje su:

Sve simptomatske osobe sa postavljenom sumnjom na COVID-19.

1. **Poseban prioritet su simptomatske osobe koje zbog svojih osobina, prvenstveno zanimanja, imaju visok potencijal širenja bolesti na osjetljive skupine:**
 - zdravstveni radnici i hospitalizirani bolesnici, sa znakovima i simptomima akutne respiratorne infekcije,
 - štíćenici i uposlenici domova za starije i nemoćne te ostalih ustanova socijalne zaštite.
2. **Simptomatske osobe koje zbog svojih osobina imaju visok potencijal zaražavanja velikog broj ljudi s rizikom brzog širenja infekcije i stvaranja klastera:**
 - zatvorenici i uposlenici u zatvoru,
 - izbjeglice i tražitelji azila,
 - beskućnici,
 - pripadnici etničkih/kulturoloških skupina čiji način života pogoduje prijenosu bolesti kapljičnim putem i direktnim kontaktom i sl.
3. **Simptomatske osobe s povećanim rizikom teškog oblika bolesti i komplikacija:**
 - osobe u dobi od 65 godina i više,
 - osobe s kroničnim bolestima (diabetes mellitus, kardiovaskularne bolesti, kronične plućne bolesti, imuno-kompromitirana stanja, kronična bubrežna bolest).
 - Kod svakog grupiranja respiratorne bolesti u zdravstvenoj ustanovi, potrebno je testirati simptomatske osobe.
 - Zdravstveni i drugi radnici s povećanim rizikom širenja infekcije među vulnerabilnim skupinama, sa potvrđenom bolesti COVID-19/SARS-CoV-2 u svrhu potvrde njihovog izlječenja i mogućnosti povratka na radno mjesto.

- Osobe koje se jave u zdravstveni sustav zbog nekog drugog hitnog stanja, a istovremeno imaju neke od simptoma kompatibilnih sa COVID-19.

Osobu za koje se postavi indikacija za testiranje na COVID-19 treba staviti u samoizolaciju do pristizanja nalaza.

U slučaju pozitivnog nalaza, osoba ostaje u izolaciji sve do izlječenja.

U slučaju negativnog nalaza, obiteljski liječnik će postupiti temeljem kliničke slike.

Epidemiološke indikacije (testiranje asimptomatskih osoba)

- Uposlenici zdravstvenih i odgojno-obrazovnih ustanova prije povratka na posao nakon višednevne odsutnosti zbog korištenja godišnjeg odmora ili zbog drugog razloga, nakon povratka iz inozemstva odnosno područja s povećanom incidencijom COVID-19 ili drugih epidemioloških rizika u anamnezi.
- Uposlenike zdravstvenih ustanova po povratku s godišnjih odmora ili duljeg izbivanja (npr. produženi vikend, slobodni dani) voditelj radne jedinice treba pitati:
 1. Jesu li tijekom odmora unatrag 14 dana imali simptome kompatibilne s COVID-19?
 2. Jesu li tijekom odmora unatrag 14 dana bili u bliskom kontaktu s osobom koja boluje od COVID-19?
 3. Jesu li unatrag 14 dana boravili u području s proširenom lokalnom transmisijom COVID-19 u BiH ili inozemstvu u kojoj je incidencija unazad sedam dana viša od prosječne sedmične incidencije u F BiH?
 4. Jesu li tijekom odmora unatrag 14 dana boravili u zatvorenom prostoru u većoj skupini ljudi, bez pridržavanja mjera za sprječavanje širenja kapljičnih infekcija (maska, fizička distanca, higijena ruku), npr. karmine, svatovi, krstitke, krizma, noćni klub, boravak u ho(s)telu, godišnjica mature i slično)?

Ako je odgovor na bilo koje od ovih pitanja pozitivan, indicirano je testirati uposlenike zdravstvenih ustanova na COVID-19

- Uposlenici domova za starije i nemoćne prije povratka na posao nakon višednevne odsutnosti (dulje od pet dana).
- Uposlenici zdravstvenih ustanova i domova za starije i nemoćne nakon karantene ili izolacije.
- Osobe koje se jave u zdravstveni sustav zbog drugog osnovnog medicinskog stanja/dijagnoze, a unatrag 14 dana su došli sa područja povećane incidencije COVID-19.
- Prijem novih korisnika u domove za starije i nemoćne te ostale ustanove socijalne skrbi.
- Premještaj korisnika iz bolnice u domove za starije i nemoćne odnosno u zdravstvene ustanove za dugotrajno liječenje i palijativnu zaštitu.
- Bliski kontakti osoba oboljelih od COVID-19 u sklopu epidemiološke obrade kao protuepidemijska mjera.
- Bolesnici u kojih se planira hospitalizacija ili provođenje dijagnostičko-terapijskih postupaka koji generiraju aerosol.

Kriteriji za završetak izolacije bolesnika s COVID-19

Ove preporuke temelje se na postojećim spoznajama o trajanju zaraznosti osoba sa SARS-CoV-2 infekcijom i podložne su promjeni.

Podaci za donošenje odluke o prekidu izolacije su vrijeme pojave prvih simptoma i znakova bolesti i njihovo trajanje odnosno vrijeme dobivanja prvog pozitivnog RT-PCR nalaza na SARS-CoV-2, ovisno o tome radi li se o simptomatskoj ili asimptomatskoj infekciji.

Simptomatski bolesnik s COVID-19

Završetak izolacije simptomatskog bolesnika s COVID-19 preporučuje se ako su zadovoljeni sljedeći kriteriji:

- **otpust iz izolacije temelji se prvenstveno na kliničkoj slici**, a iznimno na temelju negativnog PCR nalaza
- **izolacija asimptomatskog PCR pozitivnog bolesnika** skraćuje se s 14 na 10 dana od uzimanja brisa koji je PCR pozitivan (osim kod imunokompromitiranih osoba)
- **izolacija oboljeloga s blagom ili umjerenom kliničkom slikom** skraćuje se s minimalno 14 na minimalno 10 dana od početka bolesti uz uvjet da je minimalno 48 sati bez povišene tjelesne temperature i značajno poboljšanje ostalih simptoma (osim kod imunokompromitiranih osoba)
- **izolacija oboljeloga sa srednje teškom do teškom kliničkom slikom** skraćuje se s minimalno 14 na minimalno 10 dana tj. izolacija završava ako je prošlo najmanje 10 dana od pojave simptoma, odnosno prošla su najmanje 3 dana (72 sata)) od prestanka simptoma (temperature bez korištenja antipiretika) i značajno poboljšanje ostalih simptoma (osim kod imunokompromitiranih osoba).

Asimptomatski slučaj s COVID-19

Za asimptomatske slučajeve COVID-19 **završetak izolacije preporučuje se:**

- **10 dana nakon prvog pozitivnog testa na SARS-CoV-2, uz uvjet da se tijekom tog razdoblja nisu razvili nikakvi simptomi bolesti, bez retestiranja.** U slučaju razvoja simptoma, koriste se kriteriji za simptomatske bolesnike, pri čemu je referentna točka datum pojave simptoma.

Na temelju dosadašnjih spoznaja, nakon preboljenog COVID-19, klin.i radiološkog oporavka, osoba može imati nisku razinu virusa u organizmu i do 3 mjeseca nakon dijagnoze, što znači da, ako se osoba koja se oporavila od COVID-19 ponovno testira unutar 3 mjeseca od početne infekcije, mogla bi i dalje imati pozitivan rezultat PCR testa, a da nije zarazna.

Stoga, za osobe koje ostanu asimptomatske nakon oporavka od COVID-19, ponovno testiranje nije potrebno tijekom prva 3 mjeseca nakon izbijanja simptoma, jer je moguće trajno/intermitentno pozitivan test povezan s prethodnom infekcijom.

Uz zadovoljene kriterije prestanka izolacije (prošlo najmanje 10 dana od izbijanja simptoma, zadnja 3 dana bez simptoma, oporavak (uz mišljenje infektologa), uz konzistentnu primjenu svih, i inače preporučenih preventivnih mjera, takav pacijent, nakon preboljenog COVID-19 ne predstavlja povećan rizik po osoblje i druge pacijente.

Uposlenici u zdravstvenim ustanovama i uposlenici u domovima za starije osobe

Kod uposlenika u zdravstvenim ustanovama i domovima za starije osobe te drugim ustanovama s povećanim rizikom unosa i brzog širenja virusa među osjetljivom populacijom više nije potrebno imati negativni PCR rezultat brisa prije povratka na radno mjesto, (osim kod imunokompromitiranih osoba)

Završetak zdravstvenog nadzora (izolacije/samoizolacije) i povratak na radno mjesto

Opća populacija

Osobe koje tijekom razdoblja samoizolacije od 10 dana ne razviju niti jedan simptom kompatibilan s COVID-19 (npr. povišena tjelesna temperatura, kašalj, nedostatak zraka/kratak dah, nagli gubitak mirisa, okusa ili promjena okusa) **moгу se vratiti na svoje radno mjesto bez testiranja.**

Drugačije pravilo od ovog primjenjuje se za zdravstvene radnike, osoblje domova socijalne zaštite i osoblje:

- škola,
- vrtića i
- zatvora, a koji su

simptomatski/asimptomatski s laboratorijskim potvrđenima COVID-19

vraćaju se na posao nakon isteka izolacije i nakon provedenog testiranja 10-tog dana izolacije i negativnog rezultata testiranja.

Zdravstveni radnici koji su upućeni u samoizolaciju kao bliski kontakti oboljelih, a koji tijekom samoizolacije nisu razvili niti jedan simptom COVID-19 bolesti (asimptomatski tijekom samoizolacije), na svoje radno mjesto mogu se vratiti protekom samoizolacije i bez testiranja.

Iznimno, odlukom Kriznog stožera Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi HNŽ/K, a na zahtjev ravnatelja/direktora zdravstvene ustanove, zbog evidentnog manjka zdravstvenog kadra, samoizolacija od 10 dana za zdravstvene radnike može se prekinuti i ranije u cilju očuvanja radnog procesa, uz jedan negativan test, ali ne prije isteka 7. dana od dana kontakta.

Uloga PCR testiranja nakon prestanka izolacije ili mjera predostrožnosti

Za asimptomatske osobe, prethodno dijagnosticirane kao simptomatska COVID-19, koje ostanu asimptomatske nakon oporavka, ne preporučuje se ponovno testiranje u roku od 3 mjeseca od datuma pojave simptoma zbog početne infekcije COVID-19.

Za osobe koje razviju nove simptome, kompatibilne s COVID-19 tijekom 3 mjeseca nakon datuma nastanka početnih simptoma, ako se ne može utvrditi druga etiologija, preporuka je ponovno testiranje, savjetovanje sa infektologom /epidemiologom.

Potrebno uraditi serologiju na COVID u SKB Mostar radi utvrđivanja antitijela kod osoba za koje se zna da su bili pozitivni prije 3 mjeseci.

Tijekom ove evaluacije može se razmotriti izolacija, posebno u slučaju da se simptomi pojave u roku od 14 dana nakon bliskog kontakta sa zaraženom osobom.

Stavljaju se izvan snage Revidirane preporuke za testiranje na SARS-CoV-2, postupak s kontaktima, završetku izolacije i samoizolacije, broj 06-02-33-301-156/20 od 21.09.2020. godine, a nove Revidirane preporuke za testiranje na SARS-CoV-2, postupak s kontaktima, završetku izolacije i samoizolacije primjenjuju se od 02.11.2020. godine.

Dostavljeno:

- Svim zdravstvenim ustanovama
- Zavodu zdravstvenog osiguranja HNŽ/K
- Zavodu za javno zdravstvo HNK/Ž
- Županijskom sanitarnom inspektoratu
- Pismohrani